

Указом Президента України від 18 серпня 2006 року № 685/2006 в нашій державі офіційно встановлено День охорони праці, що має відзначатися 28 квітня у Всесвітній день охорони праці.

Вперше День охорони праці відзначили в 2003 році. Ідея святкування належить Міжнародній організації праці. Причиною свята стали події, що відбулися в Америці і Канаді. Ще в 1989 році там був проголошений особливий день, в пам'ять про всіх, хто постраждав або помер, перебуваючи на робочому місці. Щороку 28 квітня проходить під

особливим девізом, який розкриває наболілу проблему і слугує закликом для всіх роботодавців.

У 2023 році Всесвітній день охорони праці присвячений безпечному та здоровому робочому середовищу як фундаментальному принципу та праву на роботі.

У цей день більш ніж в ста країнах світу проводяться заходи, спрямовані на привернення уваги громадськості до невирішених проблем охорони праці.

За оцінками Міжнародної організації праці (МОП), щороку відбувається понад 270 мільйонів нещасних випадків на виробництві, які ведуть до відсутності на робочому місці протягом більше 3 днів, і від близько 160 мільйонів випадків хвороб без смертельного результату. Кожного дня у світі помирають у результаті нещасних випадків і захворюваності на виробництві близько 5000 осіб, за рік – від 2 до 2,3 мільйона осіб.

Праця в умовах воєнного стану пов'язана з великою кількістю нових, в тому числі смертельно-небезпечних чинників, що призводять до погіршення умов праці в усіх галузях економіки. Україна несе великі втрати в цій війні, і ці втрати збільшуються внаслідок загибелі працівників на робочих місцях. За даними Західного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, під час збройної агресії російської федерації постраждало 3065 працівників, у тому числі 520 – зі смертельним наслідком. Безпосередньо внаслідок військової агресії, у зв'язку з ракетними обстрілами та дії вибухових предметів під час виконання трудових обов'язків на виробництві постраждало 711 працівників, з яких 252 – зі смертельним наслідком.

Законодавство України про охорону праці базується на конституційному праві всіх громадян України на належні, безпечні і здорові умови праці, гарантовані статтею 43 Конституції України. Конституція гарантує кожній людині право на належні, безпечні і здорові умови праці. Конституцією гарантується захист від незаконного звільнення. Кожна людина має право на достатній життєвий рівень, на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49). Основний закон держави має найвищу юридичну силу, на якому ґрунтується вся національна система права. Закони та інші підзаконні нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції і повинні їй відповідати.

Права на безпечну працю забезпечуються тим, що держава гарантує відповідні права працівників на безпечну працю та встановлює обов'язки для роботодавців

З-поміж інших заходів роботодавець повинен організувати та провести на своєму підприємстві атестацію робочих місць. Фахівці Державної установи «Черкаський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» мають можливість проводити лабораторно-інструментальні дослідження з метою атестації робочих місць.

У рамках цієї роботи у 2022 році лабораторно обстежено 151 об'єкт промисловості та сільського господарства, на яких проведено 3452 дослідження повітря робочої зони на 917 робочих місцях. На 50 об'єктах у повітрі робочої зони виявлені перевищення концентрацій шкідливих речовин та пилу на 120 робочих місцях.

На 113 об'єктах проведені лабораторно-інструментальні дослідження фізичних факторів (шум, вібрація, мікроклімат, освітлення, електромагнітні випромінювання), не відповідали вимогам гігієнічних нормативів 243 робочі місця.

З урахуванням означених результатів, за результатами атестації робочих місць роботодавці розробляють та впроваджують профілактичні заходи, встановлюють пільги та компенсації працівникам.